

2014 yılında yazdığım çalışma notuma ekleme: Ayeti meallerin etkisi ile okuduğum için, 2014 yılındaki bilgi düzeyime göre 2 önemli noktayı atlamışım.

1- Ayette “bease” kavramı geçiyor ki anlamı “gönderilmek” değil. Bu konulara son yazılarımda değiniyor olacağım.

2-“Hak kitaplar” olarak verilen meal yanlış. Ayette “el-kitab” ifadesi geçiyor.

10.07.2023 tarihi itibariyle Kuran’ın beni getirdiği bilgi düzeyine göre bu ayetin konusunun “insanın yaratılışı” olmadığı kanaatindeyim.

Eski yazılarımla/çalışma notlarımı silmiyorum; çünkü bu sitenin amacı okuyuculara hazır cevaplar veya fetvalar vermek değil; Kuran’ın çalışılması gereken bir kitap olduğunu vurgulamak.

Bir süredir Kur’an’da yer alan “yaratma-yaratmak” olarak çevrilmiş kelimeleri içeren ayetleri okumakla meşgulüm. Ancak sonra başka bir konuyu incelerken içerisinde “yaratmak” kelimesi geçmeyen bir ayet bende yepyeni bir açılım sağladı: Acaba yeryüzünde ilk peygamberden önce insanlar var mıydı?

Bakara 213:

Kâne-nnâsu **ummeten vâhideten** febe’aśa(A)llâhu-nnebiyyîne mubeşşirîne vemunzirîne veenzele me’ahumu-lkitâbe bil**hak**ki liyahkume beyne-nnâsi fîmâ-htelefû fîh(i)^(c) vemâ-htelefe fîhi ille-lleżîne ûtûhu min ba’di mâ câet-humu-lbeyyinâtu bağyen beynehum^(s) feheda(A)llâhu-lleżîne âmenû limâ-htelefû fîhi mine-l**hak**ki bi-iznih(i)^(k) va(A)llâhu yehdî men yeşâu ilâ **sirât**in mustek**k**îm(in)

İnsanlar **tek bir ümmetti**. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere hak kitaplar indirdi. Oysa kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra, birbirlerine karşı olan ‘azgınlık ve kıskançlıkları’ yüzünden anlaşmazlığa düşenler, o, (Kitap) verilenlerden başkası değildir. Böylece Allah, iman edenleri, hakkında ayrılığa düştükleri gerçeğe kendi izniyle eriştirdi. Allah, kimi dilerse onu doğruya yöneltir.

Ayette insanların kendilerine nebiler ve beraberinde kitaplar gönderilmeye başlanılmadan önce tek bir ümmet olarak yaşıyor olduklarını anlıyoruz. Tabi burada “ümmet” kelimesini biraz açmak lazım:

Bakın Hicri 4. asırda yaşayan Rağıb el-İsfahaninin “Müfredat” eserinde “ümmet” kelimesi için ne yazılmış:

“Ümmet kelimesi herhangi bir şeyin bir araya getirdiği topluluktur. Bir araya getiren bir din olabilir, bir zaman veya mekan olabilir.....Yüce Allah’ın “insanlar bir tek ümmet idiler” sözünde geçen ümmet kelimesi, insanlar tek bir tür idiler, sapıklık ve küfürde tek bir yolda idiler demektir. “

Şimdi de “ümmet” kelimesinin kullanımı ile ilgili Kur’andan edindiğim bir bulguyu paylaşmak istiyorum:

En’am 38:

Vemâ min dâbbetin fî-l-ardi velâ tâ-irin yatîru bicenâhayhi illâ umemun emsâlukum^(c) mâ ferratnâ fî-lkitâbi min şey-/(in)^(c) şümme ilâ rabbihim yuhşerûn(e)

Yeryüzünde hiç bir canlı ve iki kanadıyla uçan hiç bir kuş yoktur ki, **sizin gibi ümmetler** olmasın. (şu şekilde de çeviriler var: sizin gibi o da bir cinse mensup olmasın; sizin gibi bir

toplum teşkil etmesinler) Biz Kitap'ta hiç bir şeyi noksan bırakmadık, sonra onlar Rablerine toplanacaklardır.

Demek ki ümmet mutlaka din birliği içerisinde bir arada bulunan insanlar olarak geçmiyor Kur'anda. Kaldı ki ayetin başlangıcından da aslında bunu anlıyoruz. O halde;

-İnsanlar tek bir topluluk olarak yaşıyorlardı.

-Allah bu insanlara müjdeci ve uyarıcılar olmak üzere nebiler gönderdi.

-Nebilerle birlikte kitaplar gönderdi. (Fakat en başından beri her nebi için bir kitap mı gönderdi yoksa din ile sorumlu tutulan insanların zamanla aralarında anlaşmaya düşmeye başlaması durumlarında nebilerle birlikte kitaplar da mı gönderilmeye başlandı bu kısım mealleri veya Arapçasından Kur'anı okumakla anlaşılmıyor sanırım gramer bilgisi burada şart)

-Fakat o kitap verilenler bu sefer de kıskançlık ve azgınlık yüzünden yine anlaşmazlığa düştüler.

Bu bilgiden sonra Kuran'da "yaratmak" fiilleri geçen ayetleri incelerken sorguladığım konulardan birisi olan "ilk insan Adem mi?" sorusuna da artık daha geniş bir perspektiften bakmış olacağım inşallah...

Bu yazı da konu ile ilgili :

- [Kuran'a göre insanın yaratılışı ve Ankebut 20](#)